

แนวทางการจัดทำระบบควบคุมการส่งออก สินค้าที่ใช้ได้สองทางของประเทศไทย

วันอังคารที่ 19 มิถุนายน 2555

ณ โรงแรม The Westin Grande Sukhumvit

สำนักมาตรการทางการค้า
กรมการค้าต่างประเทศ

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติว่าด้วย การไม่แพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายสูง

- ข้อมติ UNSCR 1540 (2004) กำหนดให้ประเทศสมาชิกบังคับใช้กฎหมายเพื่อห้ามผลิต จัดหาให้ได้มา ครอบครอง พัฒนา ขนส่ง หรือใช้อาวุธนิวเคลียร์ อาวุธเคมี หรืออาวุธชีวภาพ และเครื่องส่ง เพื่อวัตถุประสงค์ในการก่อการร้าย และจัดทำระบบควบคุมการส่งออกสินค้าที่ใช้ได้สองทาง การส่งผ่าน (Transit) การขนถ่ายลำ (Transshipment) และการนำเข้ามาเพื่อส่งกลับออกไป (Re-export) เพื่อป้องกันการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายสูง
- ข้อมติ UNSCR 1977 (2011) เพื่อขยายเวลาการบังคับใช้ข้อมติ UNSCR 1540 ออกไปถึงปี 2564

สินค้าที่ใช้ได้สองทาง คืออะไร

สินค้าที่ใช้ได้สองทาง (Dual-use Goods)

หมายถึง สินค้า และเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ได้
ทั้งทางพาณิชย์ หรือทางทหาร

การควบคุมการส่งออกสินค้าที่ใช้ได้สองทาง

- การควบคุม/กำกับ/ดูแลมิให้มีการโอนอาวุธ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีสำหรับใช้ผลิตตกไปถึงกลุ่มก่อการร้าย โดยมุ่งเน้นที่เทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ได้สองทาง (Dual-use Goods) เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวสามารถนำไปพัฒนาเป็นอาวุธที่มีอำนาจทำลายสูง (Weapons of Mass Destruction : WMD) ที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง

การจัดทำระบบควบคุมการส่งออกฯ

- คณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบให้กระทรวงพาณิชย์ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำระบบควบคุมการส่งออกสินค้าที่ใช้ได้สองทาง เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2553
- เห็นชอบให้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารการส่งออกสินค้าที่ใช้ได้สองทาง โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2553

การจัดทำระบบควบคุมการส่งออกฯ (ต่อ)

องค์ประกอบคณะกรรมการบริหารการส่งออกสินค้าที่ใช้ได้สองทาง

- กระทรวงพาณิชย์
(กรมการค้าต่างประเทศ, กรมส่งเสริมการส่งออก)
- กระทรวงกลาโหม
(กรมการอุตสาหกรรมทหาร)
- กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ)
- กระทรวงการต่างประเทศ
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ
- กระทรวงสาธารณสุข
(กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)
- กระทรวงการคลัง
(กรมศุลกากร)
- กระทรวงอุตสาหกรรม
(กรมโรงงานอุตสาหกรรม)
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ประธาน : รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

การจัดทำระบบควบคุมการส่งออกฯ (ต่อ)

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ

- กำหนดนโยบายในการบริหารการส่งออก การผ่านแดน การถ่ายลำและการส่งกลับออกไปอีกครั้งของสินค้าที่ใช้ได้สองทาง
- กำหนดบัญชีรายการสินค้าที่ใช้ได้สองทางของไทย รวมทั้งแนวทาง หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตการส่งออก รวมทั้งการผ่านแดน การถ่ายลำและการส่งกลับออกไปอีกครั้งของสินค้านี้
- แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร
- เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือให้ความคิดเห็น หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำระบบควบคุมการส่งออกฯ (ต่อ)

- คณะกรรมการบริหารการส่งออกสินค้าที่ใช้ได้สองทางเห็นชอบให้มีการตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำรายการสินค้าที่ใช้ได้สองทาง และระบบกระบวนการออกใบอนุญาต

การจัดทำระบบควบคุมการส่งออกฯ (ต่อ)

องค์ประกอบคณะกรรมการจัดทำรายการสินค้าที่ใช้ได้สองทาง
และระบบกระบวนการออกใบอนุญาต

- กรมการค้าต่างประเทศ
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- กรมศุลกากร
- กรมการอุตสาหกรรมทหาร
- สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
- กรมวิชาการเกษตร
- กรมส่งเสริมการส่งออก
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสารเคมีและชีวภาพ
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิวเคลียร์
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเครื่องกลและอุตสาหกรรม
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

การจัดทำระบบควบคุมการส่งออกฯ (ต่อ)

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ

- จัดทำบัญชีรายชื่อสินค้าที่ใช้ได้สองทางของไทย
- จัดทำระบบการออกใบอนุญาตการส่งออก การผ่านแดน การถ่ายลำ และการส่งกลับออกไป
- เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง /ให้ข้อคิดเห็น ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ

การจัดทำระบบควบคุมการส่งออกฯ (ต่อ)

- ใช้บัญชีควบคุมของสหภาพยุโรป (EU List) เป็นแนวทางจัดทำบัญชีควบคุมการส่งออกของไทย
- เนื่องจาก
 - เป็นบัญชีที่รวมรายการสินค้าแนบท้ายระบอบควบคุมการส่งออกสากล 4 ระบอบ (NSG, AG, MTCR และ WA)
 - เป็นสากล เนื่องจากประเทศที่มีระบบควบคุมการส่งออกที่มีประสิทธิภาพหลายประเทศนำ EU List มาใช้กับระบบตน

การจัดทำระบบควบคุมการส่งออกฯ (ต่อ)

- บัญชี EU List จัดหมวดสินค้าเป็น 10 กลุ่ม

กลุ่ม 0 : วัสดุนิวเคลียร์ โรงงานผลิต & อุปกรณ์ กลุ่ม 1: วัสดุพิเศษ & อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่ม 2: วัสดุ อุปกรณ์ในการผลิต

กลุ่ม 3: อิเล็กทรอนิกส์

กลุ่ม 4: คอมพิวเตอร์

กลุ่ม 5: ระบบโทรคมนาคม & ความปลอดภัย

ของข้อมูล

กลุ่ม 6: เซนเซอร์ และเลเซอร์

กลุ่ม 7: ระบบนำทาง & การบิน

กลุ่ม 8: ยานพาหนะทางน้ำ & อุปกรณ์

กลุ่ม 9: ยานอวกาศ & ระบบขับเคลื่อนจรวด

การดำเนินการขั้นต่อไป

คณะกรรมการฯ พิจารณา

- (1) กำหนดบัญชีรายการสินค้าที่ใช้ได้สองทางของไทย
- (2) พิจารณาแนวทางระบบการออกใบอนุญาต

แนวทางการจัดทำระบบกระบวนการออกใบอนุญาตของไทย

- ต้องไม่ขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกของประเทศ
- ต้องไม่ทำให้ขั้นตอนและวิธีการส่งออกยุ่งยาก และเป็นภาระต่อผู้ประกอบการ

การเตรียมความพร้อม

- กรมการค้าต่างประเทศ ได้ร่วมกับหน่วยงานด้านการควบคุมการส่งออกของสหรัฐฯ และญี่ปุ่น จัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในเรื่องการควบคุมการส่งออกสินค้าที่ใช้ได้สองทางเป็นจำนวน 8 ครั้ง ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา

สินค้าที่มีการควบคุมการส่งออกภายใต้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย

ที่	สินค้าควบคุม	หน่วยงาน	กฎหมาย
1	สินค้าอาวุธยุทโธปกรณ์ และสินค้าที่ใช้ได้สองทางที่เกี่ยวข้อง	กระทรวงกลาโหม (กรมการอุตสาหกรรมทหาร)	พรบ. ควบคุมการส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พ.ศ. 2495 และ พรฎ. ควบคุมการส่งออกป็นอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในทางสงคราม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552
2	สารเคมี	กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) , กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร)	พรบ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
3	เชื้อโรค และพิษจากสัตว์	กระทรวงสาธารณสุข (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)	พรบ. เชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. 2525
4	วัสดุต้นกำลัง (ยูเรเนียม ธอเรียม) วัสดุนิวเคลียร์พิเศษ (พลูโตเนียม ยูเรเนียม 233 หรือ 235) และวัสดุกัมมันตรังสีทุกชนิด	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ)	พรบ. พลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504
5	กากับดูแลรับผิดชอบ การนำเข้า ส่งออก การนำเข้ามาเพื่อส่งกลับ ออกไป (re-export) การส่งผ่าน (transit) การขนถ่ายลำ (transshipment) และเป็นหน่วยงานปฏิบัติเพื่อให้การใช้ใบอนุญาตที่ออกจากแต่ละหน่วยงานเป็นไปอย่างถูกต้อง	กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร)	พรบ. ศุลกากร พ.ศ. 2469
6	สินค้าที่ใช้ได้สองทางอื่นที่มีได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานอื่น (ขณะนี้ยังไม่ดำเนินการควบคุม)	กระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าต่างประเทศ)	พรบ. การส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางที่อยู่ภายใต้ การควบคุมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรงกลาโหม

ไรซิน (Ricin) สารพิษที่ผลิตจากเมล็ดคละหุ้ง

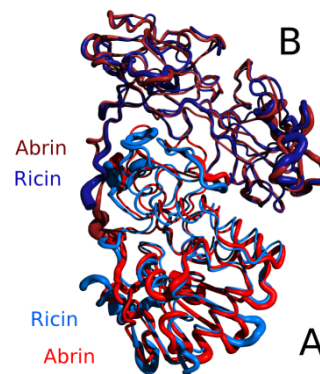
- การใช้ทางการทหาร:

- ใช้ผลิตอาวุธชีวภาพ ทำลายอวัยวะภายในร่างกาย

- การใช้ทางการพาณิชย์:

- ผลิตน้ำมันไบโอดีเซล

- ผลิตยาปราบศัตรูพืช

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางที่อยู่ภายใต้ การควบคุมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(ต่อ)

กระทรวงอุตสาหกรรม

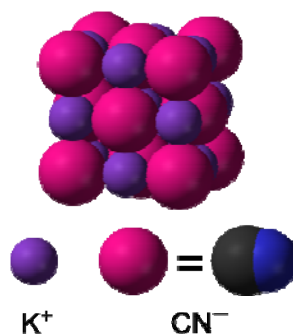
สารโปแตสเซียมไซยาไนด์ (Potassium cyanide)

- การใช้ทางการทหาร:

- ใช้ผลิตอาวุธเคมี (ทำลายหลอดลม และเป็นพิษต่อประสาทส่วนกลาง)

- การใช้ทางการพาณิชย์:

- ทำความสะอาดโลหะ
- สกัดสินแร่

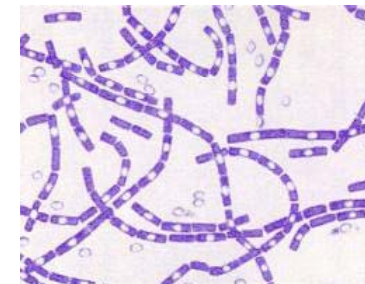
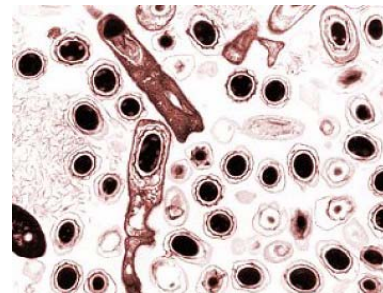
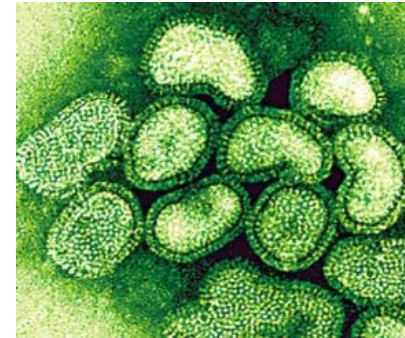

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางที่อยู่ภายใต้ การควบคุมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(ต่อ)

กระทรวงสาธารณสุข

ไวรัส (Virus) เช่น ไซ้ทรพิษ และแอนแทรกซ์ เป็นต้น

- การใช้ทางการแพทย์:
 - ใช้ผลิตอาวุธชีวภาพ (ทำลายระบบทางเดินหายใจ และระบบประสาท)
- การใช้ทางการพาณิชย์:
 - ใช้ผลิตเซรุ่ม

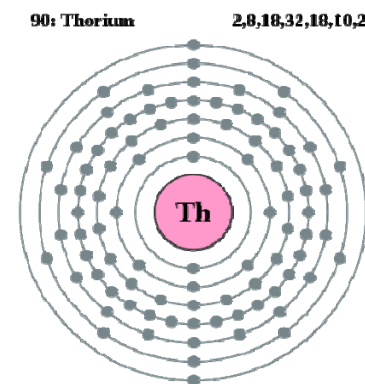

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางที่อยู่ภายใต้ การควบคุมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(ต่อ)

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ทอเรียม (Thorium)

- การใช้ทางการแพทย์:
 - ใช้ผลิตอาวุธนิวเคลียร์
- การใช้ทางการพาณิชย์:
 - ใช้ผลิตไส้ตะเกียง
 - เคลือบหลอดทั้งสแตนในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางภายใต้บัญชีควบคุมของ EU ซึ่งไทยยังไม่ได้ควบคุม

หุ่นยนต์หรืออุปกรณ์ปลายแขน (Robots or End-Effectors)

- การใช้ทางการทหาร:
 - การขนถ่ายวัตถุระเบิดแรงสูงหรือวัสดุกันมันตรังสี
- การใช้ทางการพาณิชย์:
 - ใช้ในการทำสี การเชื่อมโลหะ การพ่น/ฉีดโฟม ฯลฯ

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางภายใต้บัญชีควบคุมของ EU ซึ่งไทยยังไม่ได้ควบคุม (ต่อ)

ท่อมัลติวอลล์ (Multi-Walled Piping)

- การใช้ทางการทหาร:

- ใช้ขนถ่ายสารเคมีในทุกส่วนของกระบวนการผลิตอาวุธเคมี

- การใช้ทางการพาณิชย์:

- ใช้ขนถ่ายสารเคมีในอุตสาหกรรมเคมี ปิโตรเคมี และเภสัชกรรม

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางภายใต้บัญชีควบคุมของ EU ซึ่งไทยยังไม่ได้ควบคุม (ต่อ)

มาราจีงสตีล (Maraging steel)

- การใช้ทางการทหาร:

- เสริมสมรรถนะยูเรเนียม
- ถังเชื้อเพลิงขับเคลื่อน

- การใช้ทางการพาณิชย์:

- ใช้ในการผลิตโครงจักรยาน และหม้อไม้กอล์ฟ
- ใช้ในการผลิตเพลลา และเฟือง เป็นต้น

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางภายใต้บัญชีควบคุมของ EU ซึ่งไทยยังไม่ได้ควบคุม (ต่อ)

เส้นใยคาร์บอน (Carbon Fiber)

- การใช้ทางการทหาร:

- ใช้ผลิตเครื่องเหวี่ยงก๊าซ (Gas centrifuges)
- ใช้เป็นชิ้นส่วนขีปนาวุธ

- การใช้ทางการพาณิชย์:

- อุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ (รถแข่ง)
- อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์กีฬา เช่น ไม้เทนนิส และไม้กอล์ฟ

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางภายใต้บัญชีควบคุมของ EU ซึ่งไทยยังไม่ได้ควบคุม (ต่อ)

เครื่องหมักเชื้อ (Fermenters)

- การใช้ทางการแพทย์:
 - ใช้ผลิตเชื้อและสารพิษ
- การใช้ทางการพาณิชย์:
 - อุตสาหกรรมอาหาร เช่น การผลิตไวน์และเบียร์
 - การผลิตยาและวัคซีน ยาฆ่าแมลงชีวภาพ และสารเสริมในอาหารสัตว์

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางภายใต้บัญชีควบคุมของ EU ซึ่งไทยยังไม่ได้ควบคุม (ต่อ)

เครื่องวัดความเร่ง (Accelerometers)

- การใช้ทางการทหาร:
 - ใช้ในระบบนำร่องจีปนาอูธ
- การใช้ทางการพาณิชย์:
 - ใช้ควบคุมถุงลมนิรภัยของรถยนต์
 - ใช้ตรวจจับความรุนแรงของแผ่นดินไหว

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางภายใต้บัญชีควบคุมของ EU ซึ่งไทยยังไม่ได้ควบคุม (ต่อ)

อุปกรณ์สวิตชิง(Switching Devices)

ได้แก่ หลอดคาโทดเย็น และทริกเกอร์สปาร์กแก๊ป (Triggered spark gap) เป็นต้น

- การใช้ทางการทหาร:

- ส่งผ่านพลังงานไฟฟ้าจำนวนมากอย่างรวดเร็วจากตัวเก็บประจุไปยังตัวจุดระเบิด

- การใช้ทางการพาณิชย์:

- เป็นอุปกรณ์ป้องกัน สำหรับวงจรพัลส์กำลังสูง

- เครื่องสลายนิวทางการแพทย์ (กระแสดำ)

ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้สองทางภายใต้บัญชีควบคุมของ EU ซึ่งไทยยังไม่ได้ควบคุม (ต่อ)

เลเซอร์ (Lasers)

ได้แก่ เลเซอร์ เลเซอร์แอมป์ไฟเบอร์ และ ออสซิลเลเตอร์

- การใช้ทางการแพทย์:

- การเสริมสมรรถนะยูเรเนียม และการคัดแยกไอโซโทป

- การใช้ทางการแพทย์:

- การตัด การเชื่อม การทำเครื่องหมาย และการเจาะ รวมทั้งสามารถนำไปใช้ในการถ่ายภาพและการโชว์ด้วยแสงเลเซอร์

สอบถามข้อสงสัย :

สำนักมาตรการทางการค้า

โทร. 0 2547 4840 โทรสาร. 0 2547 4736

Email: btmdft@moc.go.th

กรมการค้าต่างประเทศ

www.dft.go.th/exportcontrol

ขอบคุณ